

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)	Datum
/	DA210031		19.01.2022

Betreft: Advies betreffende het Voorontwerp van wet inzake de certificering van de cyberbeveiliging van informatie- en communicatietechnologie en tot aanwijzing van een nationale cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit.

Het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna het 'COC' of 'het Controleorgaan'),

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (B.S., 5 september 2018, hierna afgekort als 'WGB'), inzonderheid het artikel 59 §1, 2de lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit* (hierna afgekort 'WOG');

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 *op het politieambt* (hierna 'WPA');

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna *LED*);

Gelet op de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens;

Gelet op het verzoek van 30 november 2021 van de eerste minister;

Gelet op het feit dat de Gegevensbeschermingsautoriteit het verzoek op 7 december 2021 heeft doorgestuurd naar het Controleorgaan;

Gelet op het verslag van de heer Koen Gorissen, lid-raadsheer in het Controleorgaan;

Brengt op 19 januari 2022 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en de omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680², heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid van de organieke wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit bedoeld door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Dat betekent met name dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die niet onder de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of HR-verwerkingen. Het Controleorgaan moet worden geraadpleegd in het kader van de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel betreffende de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikelen 59 §1, 2de lid en 236 § 2 van de WGB, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn Politie-Justitie). In dit kader heeft het Controleorgaan als opdracht om na te gaan of de door de politiediensten beoogde verwerkingsactiviteit in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet-operationele verwerkingen)³ en van Titel 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WGB⁴. Bovendien heeft het COC ook een opdracht van advies uit eigen beweging, zoals bepaald in artikel 236, § 2, van de WGB, en een opdracht van algemene informatieverstrekking aan het grote publiek, de betrokkenen, de verwerkingsverantwoordelijken en de verwerkers op het gebied van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en gegevensbescherming, zoals bepaald in artikel 240 van de WGB.

2. Met betrekking tot in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in het kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan uit eigen beweging of op verzoek van de regering of de Kamer van Volksvertegenwoordigers, een bestuurlijke of gerechtelijke autoriteit of een politiedienst advies uit over elke aangelegenheid die verband houdt met het beheer van politionele informatie, zoals bepaald in afdeling 12 van hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de 'Algemene Verordening Gegevensbescherming' of 'AVG' genoemd).

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna de 'Richtlijn Politie en Justitie' of 'LED' (*Law Enforcement Directive*) genoemd).

³ Artikel 4 §2, 4de lid WGB.

⁴ Artikel 71 §1, 3de lid WGB.

⁵ Artikelen 59 §1, 2de lid en 236, §2 van de WGB.

Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BEL-PIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de WGB en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die krachtens of door andere wetten aan het Controleorgaan wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is tot slot ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen, zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van passagiersgegevens ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

II. Voorwerp van de aanvraag

5. De eerste minister richtte op 30 november 2021 een adviesaanvraag aan de Gegevensbeschermingsautoriteit met betrekking tot een voorontwerp van wet inzake de certificering van de cyberbeveiliging van informatie- en communicatietechnologie en tot aanwijzing van een nationale cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit (hierna '*voorontwerp*').

6. Bij toepassing van artikel 54/1 WOG stuurde de Gegevensbeschermingsautoriteit de aanvraag op 7 december 2021 door naar het Controleorgaan op de politionele informatie opdat dit laatste een advies zou uitbrengen over het voorontwerp.

7. Het Controleorgaan wijst erop dat de autoriteiten evenals de verwerkingen van persoonsgegevens en van informatie die exclusief onder zijn bevoegdheid ressorteren, strikt worden gedefinieerd door de wet en dat het zijn adviezen bijgevolg beperkt tot de verwerkingen die tot zijn bevoegdheid behoren, i.e. de verwerkingen die worden uitgevoerd door de politiediensten.

8. De adviezen van het COC blijven echter niet noodzakelijk beperkt tot het (de) artikel(en) zoals vermeld in een adviesaanvraag. Het COC houdt immers steeds rekening met alle elementen en bepalingen die tot zijn bevoegdheid behoren krachtens bovenvermelde regelgeving.

In dit geval betekent dit dat de artikelen 6, 15, 36, 38 van het voorontwerp worden geanalyseerd in het huidige advies.

III. Analyse van de aanvraag

⁶ Artikel 71, §1, derde lid *juncto* artikel 236, §3 van de WGB.

1. In hoofdorde

9. Het voorontwerp geeft uitvoering aan de Verordening (EU) 2019/881 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake de certificering van de cyberbeveiliging van informatie- en communicatietechnologie (de cyberbeveiligingsverordening) en regelt de bevoegdheden van de inspectiediensten, de sanctieregels, de klachten- en beroepsprocedures, de wettelijke machtigingen voor bepaalde delegaties, de algemene onafhankelijkheidsregels, enz. Het voorontwerp laat ook onderlinge informatie-uitwisseling toe tussen de cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit en andere autoriteiten. Indien de informatie persoonsgegevens betreffen worden de modaliteiten ervan geregeld in hoofdstuk 8 van dit voorontwerp⁷.

10. De cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit kan persoonsgegevens uitwisselen met andere autoriteiten⁸ (waaronder ook politiediensten), noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen van de cyberbeveiligingsverordening, van dit voorontwerp, of om een taak van algemeen belang te vervullen die is opgedragen aan een van de in dit voorontwerp bedoelde overheden.

De persoonsgegevens die kunnen uitgewisseld worden op basis van het voorontwerp, zijn meer bepaald identificatie- of authenticatiegegevens en elektronische communicatiegegevens van de volgende categorieën van personen:

- Iedere persoon die optreedt voor:
 - o conformiteitsbeoordelingsinstanties,
 - o houders van Europese cyberbeveiligingscertificaten,
 - o afgevers van EU-conformiteitsverklaringen,
 - o een overheid;
- Iedere persoon die deelneemt aan een controle of verhoor in het kader van de toezichtopdrachten van de cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit;
- Iedere persoon die een klacht indient.

Het voorontwerp voorziet dus in gegevensoverdrachten tussen de nationale cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit (i.e. federale overheid) en politiediensten.

11. Bij het versturen van informatie met de politiediensten moeten bepaalde wettelijke voorwaarden in acht worden genomen. Om de conformiteit ervan te analyseren, moet er in de eerste plaats worden nagegaan of het doorsturen van informatie in het kader van het voorontwerp eenzijdig of wederzijds is.

⁷ Artikel 6, §3 Voorontwerp.

⁸ Autoriteiten opgesomd in artikel 36, §1 van het voorontwerp.

Overeenkomstig het voorontwerp zal er politionele informatie worden doorgestuurd van de politiediensten naar een federale overheid, aangezien informatie-uitwisseling mogelijk zal zijn (zie punt 10).

Deze gegevensdoorgifte moet een wettelijke grondslag hebben, noodzakelijk zijn en in verhouding staan⁹. Voor de politiediensten is deze wettelijke grondslag te vinden in artikel 44/11/9 van de wet op het politieambt ('WPA'). Dit kan ook de toestemming van het openbaar ministerie zijn op basis van zijn prerogatieven¹⁰.

12. Artikel 44/11/9 WPA regelt de mededeling van persoonsgegevens en informatie door de politiediensten. Paragraaf 2 ervan bepaalt: *"Overeenkomstig de nadere regels vastgelegd in de richtlijnen van de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie, elk in het kader van hun bevoegdheden, kunnen ze¹¹ eveneens meegedeeld worden aan de Belgische openbare overheden, publieke organen of instellingen of instellingen van openbaar nut die door de wet belast zijn met de toepassing van de strafwet of die wettelijke verplichtingen inzake de openbare veiligheid hebben, wanneer deze ze nodig hebben voor de uitoefening van hun wettelijke opdrachten."*

Artikel 44/11/9 paragraaf 2 WPA verwijst naar een lijst die een volledige opsomming moet bevatten van overheden, organen of instellingen aan dewelke de politiediensten persoonsgegevens en informatie mogen meedelen. Overeenkomstig artikel 44/11/9 moet deze lijst worden vastgesteld door de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie, op basis van een voorstel van het Comité Informatie en ICT, na advies van het Controleorgaan. Op het ogenblik van opmaak van dit advies, heeft het Controleorgaan geen voorstel/adviesaanvraag van het voornoemde Comité ontvangen en bestaat deze lijst niet.

Bovendien vereisen de bepalingen van de WPA een protocolakkoord in geval van herhaalde of volumineuze mededeling van persoonsgegevens of informatie¹².

Bijgevolg voldoen deze doorgifte en de inhoud ervan, zoals bedoeld in het voorontwerp, niet aan de bepalingen van artikel 44/11/9 WPA¹³.

13. Wat betreft de mededeling van informatie afkomstig van de nationale Cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit aan de politiediensten bepaalt de auteur van het voorontwerp dat de persoonsgegevens "onderling" kunnen worden uitgewisseld¹⁴. De uitwisselingen van informatie tussen de federale autoriteit en de politiediensten verlopen dus in twee richtingen.

⁹ Artikel 29, §1 WGB.

¹⁰ artikel 21 *bis* Wetboek van Strafvordering en artikel 1380 Gerechtelijk Wetboek.

¹¹ Het betreft de persoonsgegevens en de informatie.

¹² Artikel 44/11/9, §2, lid 2 WPA.

¹³ Zie ook het advies van het COC betreffende het voorontwerp van decreet van 6 mei 2019 betreffende milieudelinquentie en diverse andere decreten (DA210008), 21 mei 2021, [Adviezen/regelgeving | Controleorgaan op de politionele informatie](#).

¹⁴ Artikel 36, §1, 1° Voorontwerp.

Overeenkomstig artikel 44/11/9, paragraaf 4 WPA dienen de nadere regels betreffende deze mededeling in een goedgekeurd protocolakkoord nader bepaald te worden.

2. In ondergeschikte orde: artikelsgewijze opmerkingen

1) Artikel 15 voorontwerp

14. Paragraaf 3, 5° van artikel 15 van het voorontwerp bepaalt dat de inspectiediensten op elk ogenblik bijstand mogen vorderen van de federale of lokale politiediensten bij de uitoefening van hun toezichthoudende opdracht.

Het is het COC niet duidelijk of deze toebedeling van bijkomende opdrachten aan de politiediensten door de steller van het voorontwerp werd overlegd met de reguliere politiekorpsen van de politiediensten. Deze bepaling zal een impact hebben op de capaciteit (en dus ook op de verwerkingen van informatie en persoonsgegevens door de politiediensten) van de betrokken korpsen van de GPI zodat het aanbeveling verdient één en ander te overleggen met de politiediensten en/of hun voogdijoverheid.

Deze bijstand wordt in het voorontwerp overigens niet nader gedetailleerd. Wat soort van bijstand bedoelt men? Bijstand bij de vaststelling? Bijstand bij de opsporing? Het verlenen van de sterke arm in de zin van artikel 44 WPA? Zal deze bijstand bepaalde politionele handelingen veronderstellen met impact op de informatiehuishouding van de GPI? De steller van het voorontwerp wordt verzocht hierin duidelijkheid te verschaffen. Indien het enkel de bedoeling is bijstand te voorzien zoals bedoeld in artikel 44 WPA (zoals bijv. de bijstand aan een gerechtsdeurwaarder) verdient het aanbeveling dit ook zo *expressis verbis* in de tekst van het voorontwerp op te nemen.

2) Artikel 36 voorontwerp

15. Artikel 36 van het voorontwerp regelt de beginselen, de wettelijke basis en doeleinden van de verwerking van persoonsgegevens. Paragraaf 1, lid 1 begint als volgt:

informatie-uitwisseling tussen de [cyberbeveiligingscertificerings]autoriteit bedoeld in artikel 5, § 1, de overheid die voor de opdrachten bedoeld in hoofdstuk 5 en 6 door de Koning is aangewezen, de gerechtelijke overheden, de sectorale overheden of de inspectiediensten respectievelijk bedoeld in artikel 7, § 3 en § 5, van de wet van 7 april 2019 tot vaststelling van een kader voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van algemeen belang voor de openbare veiligheid, de markttoezichtautoriteiten, de nationale accreditatieautoriteit, de openbare veiligheidsdiensten, de politiediensten, de inlichtingendiensten en de autoriteit bedoeld in artikel 7, § 4, van de wet van 7

*april 2019 tot vaststelling van een kader voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van algemeen belang voor de openbare veiligheid*¹⁵;

Deze zin kan leiden tot onduidelijkheid en verwarring aangezien uit deze formulering kan geïnterpreteerd worden dat informatie-uitwisseling tussen twee autoriteiten, andere dan de cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit, onderling ook mogelijk is. Uit de ratio van de artikels kan afgeleid worden dat enkel informatie-uitwisseling bedoeld wordt tussen de cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit zelf en een andere autoriteit. Toch zou dit duidelijker kunnen weergegeven worden in de tekst van de wet. Dit wordt bijvoorbeeld wel gedaan in het ten 2° van hetzelfde artikel, namelijk als volgt: "*informatie-uitwisseling tussen de [cyberbeveiligingscertificerings]autoriteit enerzijds en (opsomming overheden) anderzijds*". Dezelfde verwarring zou kunnen ontstaan in artikel 6, §3 van het voorontwerp.

3) Artikel 38 voorontwerp

16. Tot slot, voorziet artikel 38 van het voorontwerp in een afwijking op de verplichting om een protocol te sluiten bij doorgifte van persoonsgegevens, indien aan bepaalde cumulatieve voorwaarden wordt voldaan.

Paragraaf 1 van dit artikel begint als volgt: "*In afwijking van artikel 20 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens moeten de (opsomming overheden) niet formaliseren aan de hand van een protocol, ...*¹⁶". Er wordt bijgevolg enkel verwezen naar Titel I van de Wet gegevensbescherming. In de veronderstelling dat de politiediensten politionele gegevens zullen doorgeven aan de cyberbeveiligingscertificeringsautoriteit is Titel II van de WGB hier ook op van toepassing. Dit houdt dus niet louter een afwijking in van artikel 20 WGB.

Titel II van de Wet Gegevensbescherming verbiedt de doorgifte van persoonsgegevens voor een ander doeleinde dan voorzien in Titel II, tenzij deze verdere verwerking is toegestaan bij wet¹⁷. Artikel 44/11/9 WPA laat doorgifte van informatie toe onder bepaalde voorwaarden, waaronder de verplichting om een protocolakkoord te sluiten in geval van herhaalde of volumineuze mededeling van persoonsgegevens of informatie. Hiervoor verwijst het COC naar punt 9 tot en met 13. In tegenstelling tot artikel 20 WGB voorziet de WPA geen mogelijkheid om bij wet af te wijken van deze verplichting.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de politionele informatie

¹⁵ Onderlijning en toevoeging tussen vierkante haakjes door het COC.

¹⁶ Onderlijning door het COC.

¹⁷ Artikel 29, §2 WGB.

verzoekt de aanvrager gevolg te geven aan de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 19/01/2022.

Voor het Controleorgaan,

De voorzitter,

(get.) Philippe ARNOULD